

gebouwd omstreeks 1870. Daar fungeerde de heer postoor als gids. Hij wees ons op de slanke toren, op de drie beelden boven de ingang van de kerk.: Sint Arnoldus de sinds eeuwen ter plaats vereerde heilige, O.-L.-Vrouw in het midden als patrones van de kerk, en Sint Pieter de patroonheilige van de abdijkerk.

Binnen in de netjes geschilderde kerk bewonderden wij de glasramen, de altaren, en de met harmonie ingebouwde weekkapel. De doopkapel met de doopvont uit de 15de eeuw, alsook de grafplaat van de laatste monnik van de St.-Pietersabdij, genoten onze bijzondere belangstelling.

Een gemeend dankwoord aan de gidsen: de heer Mijmeersch en Mejuffrouw Lietaert, alsook aan pastoor Callewaert!!!

Jacques Larbouillat.

* * * * *
*
*
*
*

3. De Kerk van Lissewege en Ter Doest. *****

Zondag 30 september 1984: het Sint-Michielszomertje was letterlijk in het water gevallen... en het regende pijpestelen!

Desalnietemin hadden talrijke leden en belangstellenden de natte getrotseerd om met eigen ogen te ontdekken welke bevreemdende boodschap de gotische bouwgezellen in de Lissewegse kerk hebben verstopt.

Johan Ballegeer leidde het bezoek in met een samenvatting over de symboliek in de gotiek, dit omwille van de vele nieuwe gezichten onder de aanwezigen. Wij verwijzen in dit verband naar ons verslag over de deze winter gehouden causerie door Johan Ballegeer, verslag verschenen in Rond de Poldertorens 26ste jg. nr 2, blz 90, 1984.

Onze gids peilde eerst naar de oorsprong van deze prachtige kerk, gebouwd tussen 1225 en 1270. Sommige geschiedschrijvers houden voor dat Lissewege in die tijd een dicht bevolkte stad was; niets daarvan is bewezen. Men mag aannemen dat in de middeleeuwen het bevolkingcijfer lichtjes lager was dan het huidige. Het wonder van deze monumentale kerk, voor zover er van een wonder

mag worden gesproken, dient verklaard te worden enerzijds door de verering van O.L.Vrouw, zodat de volks toeloop er buitengewoon groot was; en anderzijds is de huidige kerk van Lissewege gebouwd in dezelfde periode dat de Cistersiënzers ook aan het bouwen waren aan hun abdij op Ter Doest.

De eigendommen van Ter Doest palen toevallig aan deze van de kerk. De Cistersiënzers stonden ook op goede voet met de Tempeliers en allebei met de loge van de middeleeuwse kathedraalbouwers. De Tempeliers hadden uit hun kontakten met het Midden-Oosten de cijfersymboliek van de Joodse kabbala en de esoterische en hermetische wetenschappen mee naar Europa gebracht, en deze aan de bouwmeesters en de vrijmetselaars medegedeeld.

Merkbare uitingen van deze filosofie zien we in de kerk van Lissewege. De afmetingen van het ganse gebouw weerspiegelen gans deze cijfersymboliek. Ook de hoofdgedachte dat enkel de scheppingen van God volmaakt zijn, en deze van de mens niet, zien we aan de drie boogvensters die asymetrisch ingebouwd zijn boven het triforium van de kruisbeuk.

Daaraan herkent men de echte gotiek. In de echte gotiek zit steeds één of ander schijnbaar foutje, eventueel ook in de op een goede manier gerestaureerde.

Toen de kerk van Lissewege werd gebouwd waren de lengtematen die men toen gebruikte geen meters, maar wel Brugse roeden. De bouwmeester(en) zijn metselaars hielden ook een bouwgeheim vast in een regel, die nu nog door de Franse bouwmeesters en gezellen doorgegeven wordt bij het herstellen van gotische gebouwen en kerken. Vrij vertaald luidt het als volgt:

"De as van de cirkel die men plaatst in een vierkant en in een driehoek, kent U deze as, alles zit goed; kent U deze niet, alles is tevergeefs".

In het hoofdkoor keken we omhoog naar de gewelven, waar de sierlijke gewelfribben samenlopen in drie ronde gewelfsleutels. Twee ervan zijn versierd, één met het Lam voor Christus, het tweede met de Duif voor de Heilige Geest; de derde waar men God de Vader verwacht, is open gelaten. In de rechter zijbeuk kijkt evenwel met veel eerbied en ontzag de kop van Baphomet naar deze open gewelfsleutel.

Zo onthulde Johan Ballegeer nog veel meer over de mysterieuze symboliek. Hoewel hij ons aanvankelijk had verklaard nooit veel voor wiskunde te voelen, goochelde hij een halve namiddag lang met Brugse roeden, in de lengte, in de breedte en in de hoogte, te vermenigvuldigen en te delen met cirkels, vierkanten en driehoeken, daarenboven verdeeld in graden, zodat iedereen ervan duizelde.

Gelukkig vertelde hij ons ook, tussendoor die cijfersymboliek, over Nekalena, de antieke moedergodin, die dank zij de Heilige Guthago te Lissewege Onze-Lieve-Vrouw werd.

De oren werden ook gespitst toen verteld werd over het St.-Jacobshuis, waar de pelgrims op weg naar Compostella, naast een onderdak ook een goede "pater" konden drinken. Het bier en de wijn werden ernaast in "Spaegnen" getapt door een mooie zwart-harige waardin, die nu geconterfeit staat op het mooie doek "Het Bezoek van Maria" door Jacob van Oost.

Aldus kwam uw verslaggever weer tot zijn positieven, toen hij nog stil te mijmeren stond bij het schilderij en de wagens reeds op weg waren naar Ter Doest.

Jacques Larbouillat.

* * * *
* * *

4. De Abdij van Zoetendale. *****

Westkapelle, 28 okt. 1984; voordracht over Zoetendale.

De geschiedenis van deze abdij werd ons in herinnering gebracht door dhr. Jeroom Van Maldeghem, op passende wijze geïllustreerd door een reeks dia's.

Lic. Mejuffrouw Nele Vandermoere gaf eveneens kommentaar over de beperkte opgravingen ter plaatse, verricht door een team onder haar leiding.

Als derde konden we de heer Lic. Marc Martens beluisteren over een anoniem Vlaams primitief drieluik, waarop het klooster Zoetendale zou te zien zijn. Tal van aanwijzingen zouden daarvoor als bewijs gelden.

Deze voordracht was voor de meesten van ons een openbaring en nochtans ging het om een stuk van ons werkgebied, tot nu toe onbekend, omdat het ook al enkele eeuwen verdwenen is.

Graag een hartelijk dankwoord voor het kundige trio vanwege het bestuur en de da 45 aanwezigen van van onze Kring.